

การสร้างแอปพลิเคชัน"อุ่นใจจัง"
เตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติในภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงราย
Creating an Application Called 'Anxiety Free' Giving Warnings to Natural
Disasters in the Northern Part of Chiang Rai Province.

พระอักษรภิกษุณี ลุนละวัน¹

Phra Akkhraphisut siriwattano (Loonlawan)¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย¹

Mahachulalongkomrajavidyalaya University ChiangRai Buddhist College¹

Corresponding Author, Email: Thanit_loonlawan@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาภัยพิบัติ ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงราย และ 2. เพื่อสร้างแอปพลิเคชัน "อุ่นใจจัง" และทดลองใช้ โดยการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงราย และ 3. เพื่อนำแอปพลิเคชัน"อุ่นใจ ไออุ่น"ไปใช้ในการเตือนภัย เตือนใจ และ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติได้โดยทันที ไม่ว่าจะเกิดแผ่นดินไหว น้ำท่วม หมอกควันของภาคเหนือตอนบนของ จังหวัดเชียงราย บทความวิชาการนี้เป็นทั้งงานเชิงเอกสาร (Documentary Research)และเชิงคุณภาพ สํารวจ สัมภาษณ์ ลงพื้นที่ การมีส่วนร่วมสร้างแอปพลิเคชันมีการประชุมวางแผนการวิจัย ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพปัญหาภัยพิบัติทางธรรมเช่น แผ่นดินไหว ดินถล่ม น้ำท่วม หมอก ควันไฟป่า ลงพื้นที่ศึกษาสภาพปัญหาการเกิดภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ และรวบรวมความรู้ การการมีส่วนร่วม และสร้างแอปพลิเคชัน ระบบการฟื้นฟู และ บำบัด สภาพจิตใจของชุมชนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบภาวะวิกฤตภัยวิกฤตด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติในจังหวัด เชียงราย ดำเนินการใช้รูปแบบประชุมปฏิบัติการ และปฏิบัติการภาคสนามและ เขียน รายงานและนำแอปพลิเคชันเผยแพร่และใช้ให้เกิดประโยชน์ พบว่า แอปพลิเคชันอุ่นใจจัง เป็นจุดศูนย์กลาง มีระบบในการเตือนภัย และ ระบบร้องขอความช่วยเหลือ ตลอดจนถึง ตอบโต้เป็นการบันทึกข้อความในลักษณะ ทั้งเสียง และ ภาพ วิดีโอ ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในเฝ้าระวัง มีจิตอาสาในการให้ความช่วยเหลือตลอด 24 ชม. และมีการประสานความร่วมมือจากรัฐบาล จังหวัด อำเภอ ตำบล ชุมชน หมู่บ้าน วัด โรงเรียน ในการให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ ทั้งสนับสนุนงบประมาณ จึงเป็นที่มาของแอปพลิเคชันอุ่นใจจัง

คำสำคัญ : การสร้างแอปพลิเคชัน"อุ่นใจจัง", เตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ

Abstract

This article aims to 1. study the conditions of natural disasters occurring in Chiang Rai province; 2. create an application called 'Anxiety-Free', and test it using the participation of local people in the north of Chiang Rai province; 3. use the 'Anxiety Free' application to send warnings and reminders, and to send help immediately to people affected by natural disasters, whether earthquakes, floods or fogs, in the north of Chiang Rai province. This academic paper is both a documentary research and a qualitative study, examination and interview, to lay down areas for co-operation and create an application. There is a meeting to lay down plans for researching and studying documents, evidence and theories, and to study research relating to the conditions of natural disasters, such as earthquakes, landslides, floods, fogs and forest fires, and to set areas for studying conditions causing natural disasters. Also, to collect knowledge and co-operation and create an application for restoration and treatment of mental and emotional conditions of local people affected by dangerous or critical conditions from natural disasters in Chiang Rai province. To operate a model for holding meetings and conducting fieldwork, and write reports, publicise the application and use it to advantage. It will be seen that the 'Anxiety Free' application is a central point; it has a system to send warnings and a system to send calls for assistance, and includes growth to be a record of messages, through both sound and video. The local people can co-operate in being on the alert, and volunteer help will be available 24 hours a day. There will be integration and co-operation from government, province, district, sub-district, population, village, temples and schools to provide assistance and knowledge, including contributing to the budget, which has been the origin of the 'Anxiety-Free' application.

Keywords: creating an application called 'Anxiety Free', giving warnings of natural disasters

บทนำ

จังหวัดเชียงรายได้จัดทำโครงการเชื่อมโยงการค้าเงินงานและการติดตามหนุนเสริมพื้นที่ประสบภัยพิบัติตำบล ” ดำเนินการโดยสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีพื้นที่หลักคือ ต.จันจว้า ต.ศรีดอนมูล ต.วาวี ต.แม่ไร่ ต.ท่าก้อ และพื้นที่รองคือ ต.ป่าตึง ต.แม่จัน ต.ป่าสัก ต. เทิดไทย ต.แม่สะลอง ต.ปอ โดยโครงการนี้มีจุดประสงค์เพื่อจะเชื่อมร้อยภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากร ระบบนิเวศอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การฟื้นฟูชุมชนลุ่มน้ำด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “บทเรียน” สำคัญจากสถานการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่ และวางแนวทาง การเฝ้าระวัง ป้องกัน และเยียวยาปัญหาอุทกภัยซึ่งที่ผ่านมาทางเชียงรายได้เน้นการทำงานร่วมกัน มีการระดมทุนในบางพื้นที่ และบางพื้นที่มีการเชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายหลักคือ อยากรู้ให้ชุมชนลุกขึ้นมาจัดการตนเอง (ศรีสุข อาษา, 2531 : หน้า 89)

สำหรับการดำเนินงานของจังหวัดเชียงรายแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่หนึ่งคือ การเชื่อมร้อยเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้าใจและกลไกการทำงานในระดับตำบล จังหวัด ทีมประชาสัมพันธ์ และทีมติดตาม ทั้งหมด ๔ ครั้ง และสองคือ เน้นการทำข้อมูลกระบวนการร่วมกันออกแบบเครื่องมือ บทเรียนประสบการณ์ ช่วยกันคิดรูปแบบการเก็บข้อมูล ๒ ครั้ง เพื่อความเข้าใจเชิงนโยบายและแผนการพัฒนา ซึ่งที่ผ่านมาพอจะประมวลความเดือดร้อนของพี่น้องเชียงรายได้ว่ามีปัญหา ภัยหนาว ดินโคลนถล่ม น้ำแล้ง น้ำท่วม ลูกเห็บ แผ่นดินไหวรวมถึงการได้ข้อมูลน้ำท่วมน้ำหลากจะมาเมื่อไหร่ โดยมีหมู่บ้านหนึ่งน้ำท่วมสูงถึงสองเมตร และก็ได้ได้รับความช่วยเหลือที่ผ่านมา ซึ่งการดำเนินงานทั้งหมดนั้นทำให้เชียงรายได้วิเคราะห์สาเหตุ และบทเรียนที่ผ่านมามีอะไรบ้าง โดยข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาและการแก้ไขในระดับพื้นที่และข้อเสนอต่อท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด รวมถึงการแลกเปลี่ยนพัฒนาแผนพัฒนาแผนชาวบ้านนั้นจะต้อง ไม่รอรับถุงยังชีพอย่างเดียว ชาวบ้านต้องมีแผนช่วยเหลือตนเอง เชื่อมโยงกับสถาบันวิจัย สถานศึกษาต่างๆ มาช่วยเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางสร้างคนรุ่นใหม่เข้ามาช่วย(รศ.ดร.เป็นหนึ่งใน วาณิชชัย และคณะ, 2551 : หน้า 8)

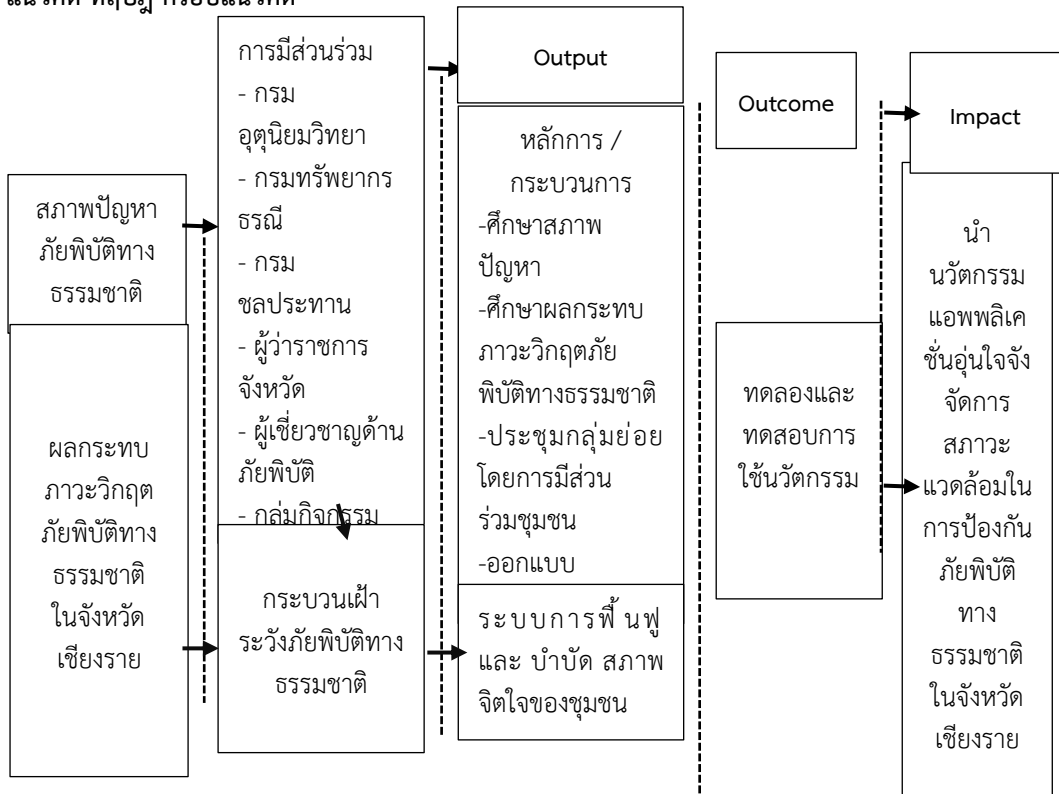
ในส่วนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานนั้น มีบางแห่งที่หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองท้องถิ่นยังคิดว่าเป็นการดำเนินงานของเอ็นจีโอเลยไม่ยอมให้ความร่วมมือ ซึ่งทางคณะดำเนินงานก็ได้พยายามจะอธิบายและขอความร่วมมือ โดยเฉพาะปัญหาเหมืองฝาย เช่น ต.แม่ไร่ นั้น มีฝายที่มีความสูงเกิน ๙ เมตร ประมาณ ๕๐ แห่ง ซึ่งคิดว่าในอนาคตก็อาจจะมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจะได้นำไปเสนอต่อทางการว่าเรามีปัญหาอะไร ถ้าไม่มีข้อมูลเราก็คุยกับเขาไม่ได้รวมถึงบางแห่งมีปัญหาเรื่องนายทุนแย่งน้ำใช้ ซึ่งถ้าชาวบ้านไม่สามารถจัดการปัญหาภายในหมู่บ้านเองได้ ก็อาจจะใช้สื่อมวลชนช่วยนำเสนอปัญหาต่อไป(สินใจ พร้อมเพรียง, 2544 : หน้า 45)

ด้วยสาเหตุนี้บทความทางวิชาการชิ้นนี้ได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาจึงต้องการศึกษาสภาพปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงราย และสร้างแอปพลิเคชัน "อุ่นใจ ไออุ่น" และทดลองใช้ โดยการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงรายตลอดจนถึงนำแอปพลิเคชัน "อุ่นใจ ไออุ่น" ไปใช้ในการเตือนภัย เตือนใจ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติได้โดยทันที ไม่ว่าจะเกิดแผ่นดินไหว น้ำท่วม หมอกควัน ของภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงราย(ไสว มาลาทอง, 2542 : หน้า 87)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อสร้างแอปพลิเคชัน "อุ่นใจจัง" และทดลองใช้ โดยการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อนำแอปพลิเคชัน "อุ่นใจจัง" ไปใช้ในการเตือนภัย เตือนใจ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติได้โดยทันที ไม่ว่าจะเกิดแผ่นดินไหว น้ำท่วม หมอกควัน ของภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงราย

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ขอบเขตของโครงการ

บทความวิชาการเรื่องการสร้างแอปพลิเคชันอันใจ เตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ
จงภาคเหนือตอนบนมณฑลจังหวัดเชียงรายได้แบ่งขอบเขตการศึกษาแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1 ขอบเขตด้านประชากร

- 1) ผู้ว่าราชการจังหวัด
- 2) หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน
- 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติ
- 4) การตั้งกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กลุ่มซ่อมแซมและก่อสร้างบ้าน กลุ่มฟื้นฟูชีวิตความเป็นอยู่ กลุ่มสวัสดิการ กลุ่มรับเงินบริจาค เป็นต้น
- 5) เครือข่ายองค์กรชาวบ้าน

2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) สภาพปัญหาของการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติจังหวัดเชียงราย
- 2) การมีส่วนร่วมและการศึกษาแอปพลิเคชันอันใจจัง ในจังหวัดเชียงราย
- 3) การนำแอปพลิเคชันอันใจจัง ไปใช้ในการเป็นศูนย์กลาง ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงราย

3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

โดย แบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ดำเนินการในปีการศึกษา 2560

ระยะที่ 2 ดำเนินการในปีการศึกษา 2561

วิธีการดำเนินการ

บทความวิชาการนี้เป็นทั้งงานเชิงเอกสาร (Documentary Research) และเชิงคุณภาพ สํารวจ สัมภาษณ์ ลงพื้นที่ การมีส่วนร่วม สร้างแอปพลิเคชัน โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนรายละเอียดดังนี้

- 5.1 ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพปัญหาภัยพิบัติทางธรรมเช่น แผ่นดินไหว ดินถล่ม น้ำท่วม หมอกควัน ไฟป่า เป็นต้น
- 5.2 เขียนนิยามปฏิบัติการ
- 5.3 ลงพื้นที่ศึกษาสภาพปัญหาการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- 5.4 รวบรวมความรู้การมีส่วนร่วม และสร้างแอปพลิเคชัน ระบบการฟื้นฟูและ บำบัด สภาพจิตใจของชุมชนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบภาวะวิกฤตภัยวิกฤตด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

- 5.5 ดำเนินการใช้รูปแบบประชุมปฏิบัติการ และปฏิบัติการภาคสนาม
- 5.6 ประชุมวิเคราะห์และสรุปสร้างองค์ความรู้
- 5.7 เขียนรายงานและนำแอปพลิเคชันเผยแพร่และใช้ให้เกิดประโยชน์

สรุป

ทราบถึงสภาพปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในภาคเหนือตอนบนของจังหวัดเชียงรายเช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม หมอกควัน ไฟป่า ดินถล่ม เป็นต้น

เกิดความร่วมมือกันทั้งภาครัฐ และเอกชน ชุมชนท้องถิ่น ในการศึกษา แอปพลิเคชัน ภูมิใจจัง อย่างละเอียด พร้อมนำไปใช้ได้โดยทันที

มีแอปพลิเคชันเตือนภัย ภูมิใจจัง นำไปใช้ได้โดยทันที เมื่อเกิดปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยมีแอปพลิเคชัน เป็นศูนย์กลางในการสื่อสารไปยังผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐควรมีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมและควรให้ความสำคัญกับแผนมาตรการเตรียมการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับภาค และระดับประเทศ ควรมีเอกภาพด้านการสั่งการเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านภัยพิบัติ ตลอดจนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การเตรียมการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงควรมีความชัดเจนในการแจ้งข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และควรให้ความรู้ต่อประชาชนเกี่ยวกับภัยพิบัติต่าง ๆ

บรรณานุกรม

ศรีสุข อาษา. (2531). **สขร.สปข.3. เตรียมพร้อมเตรียมใจเข้าสู่ภัยพิบัติทางธรรมชาติ.**

กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโกลบอล คิมทอง.

เป็นหนึ่งใน วานิชชัย และคณะ. (2551). **การลดภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวในประเทศไทย.**

กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโกลบอลคิมทอง.

สินชัย พร้อมเพียง. (2544). **ภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

ไสว มาลาทอง. (2542). **การเกิดแผ่นดินไหว.** กรุงเทพมหานคร : การศาสนา.